

Občan věřitelem. S cukrem v ruce?

Polovina lidí by půjčila peníze, aniž by se zájemce o půjčku zeptala na výši příjmu.

PETR KOUTNÝ

Vzít si půjčku není pochopitelně nic neobvyklého.

U bezpečných poskytovatelů úvěrů na spotřebitele past nečihá. Ale jak by se chovali obyvatelé České republiky, kdyby měli půjčit peníze oni sami? Podmínky by překvapivě nastavili přísněji, než jak činí většina bankovních a nebankovních společností. Neotáleli by například s upomínáním dlužníků. Ačkoliv by měli na dlužníky velké nároky, zodpovědnými věřiteli by zcela nebyli. Jen polovina respondentů uvedla, že by chtěla potvrdit příjem známého, který by je žádal o půjčku. O tom všem vypovídají výsledky nového průzkumu společnosti Home Credit.

Dobré srdce nechybí

Lidé by byli přísnými, ale na druhou stranu i překvapivě levnými věřiteli. Na otázku, kolik by chtěli za půjčku ve výši sto tisíc na pět let, se překvapivě lehce shodli. Největší skupina lidí, přesně 22 procent dotázaných, uvedla deset tisíc korun. V přepočtu na roční procentní sazbu nákladů by to znamenalo hodnotu 3,9. Přesně třetina dotázaných by chtěla navíc částku ve výši pět až patnáct tisíc korun. Takovou sazbu u úvěrů v současnosti rozhodně nikdo neposkytuje a je téměř třikrát nižší než nejlepší nabídka na trhu.

Druhá velká skupina lidí, bezmála 18 procent lidí, by

pak žádala dvacet tisíc korun. Zde je hodnota roční procentní sazby nákladů 7,6 procenta, tedy opět méně než současná nejlepší nabídka na trhu.

Lidé zapomínají, že jako věřitelé dávají z kapsy vlastní peníze, které mají sloužit někomu jinému. Pokud si půjčení takové částky na mnoho let cení jen na deset či dvacet tisíc korun, zapomínají započítat riziko, že dlužník možná nesplatí vše. Zodpovědný věřitel však musí zohlednit i tuto možnost.

„Nízký úrok se tedy zdá být vstřícný a levný, ale věřitel by na něm pravděpodobně prodělal. Ke stejnému

výnosu mohou vést i jiné druhy investic, které jsou mnohem méně riskantní. Například akcie nebo dluhopisy,“ říká Michal Kozub, analytik společnosti Home Credit.

Jinými slovy tedy vysvětluje, že do ceny úvěrů je potřeba započítat i rezervu, která slouží ke krytí případných nedobytných částek.

Jako věřitelé jsou tedy obyvatelé České republiky neopatrní a nedostatečně využívají záruky, kterými by si poskytnutý úvěr jistili. Čtyřem procentům dotázaných by stačilo čestné slovo dlužníka, že úvěr vrátí. A jen 46 procent lidí by chtělo vědět, zda dotyčný má práci, a tedy příjem, z něhož úvěr splatí.

„Lidé by se tedy klidně spolehli na slib a vůbec nezjišťovali, zda dlužník je schopen peníze vrátit. Přitom dotaz na to, jestli lidé mají příjem, patří ve finančních institucích k základním informacím. Je to i hlavní rozlišovací prvek seriálních poskytovatelů úvěrů od šedé zóny. Protože nebezpeční věřitelé se vyznačují právě tím, že poskytují

úvěry i lidem bez příjmů,“ varuje Michal Kozub.

Důvěra v notáře

Positivní je, že sedmdesát procent dotázaných by požadovalo smlouvu podepsanou před notářem. Nepřímě tím říkají, že si přejí jistotu platné smlouvy, aby dokument nebylo možné později zpochybňovat.

Lidé by tedy byli levní, ale o to přísnější věřitelé. Rozhodně by si došlápli na dlužníky, kteří přestanou splácet. Dvě třetiny lidí by problém řešily aktivně – dlužníkovi by volali nebo se zastavili u něho doma a dluh mu připomenuli. Více než 44 procent respondentů by volalo soudní cestu a 36 procent lidí by využilo služeb exekutora. Necelá čtvrtina dotázaných by neváhala a řešila situaci přes osoby dlužníkovi blízké, jako jsou například příbuzní.

U soudního a exekučního řešení by pak věřitelé neváhali. Soudní žalobu by volili už po 60 dnech. Třicet procent by však k takovému řešení přistoupilo dokonce už po 30 dnech. U exekučního řešení by Češi byli ještě rychlejší. Přistoupili by k němu už po 56 dnech. Takovým rychlým řešením pohledávek by dlužníkům nedali šanci najít si novou práci ani jiný zdroj financování.

Rozhodně by byli výrazně tvrdší, než je dnes v České republice běžné u všech seriálních poskytovatelů finančních služeb.

MICHAL KOZUB

Jak by se lidé chovali v roli věřitele

- Dlužníkovi bych zatelefonoval – 64 procent
- Poslal bych mu krátkou textovou zprávu – 33 procent
- Zašel bych k němu domů – 61 procent
- Volal bych manželce nebo manželovi dlužníka – 23 procent
- Nechal bych věc tak, problémem bych se nezabýval – 2 procenta
- Dlužníka bych zažaloval u soudu – 44 procent
- Záležitost bych předložil exekutorovi – 36 procent

Zdroj: IPSOS